

Výňatek ze zápisu
z pracovní porady krajských úřadů, úřadů městských částí Praha 1 až 22
a Magistrátu hlavního města Prahy,
konané dne 24. 3. 2014 na Ministerstvu vnitra v Praze

1. K nabytí státního občanství České republiky na základě určení otcovství podle § 7 zákona o státním občanství České republiky

Opětovně se zdůrazňuje, že pokud bude souhlasným prohlášením určeno otcovství k dosud nenarozenému dítěti, jehož matkou je cizinka a otec je českým státním občanem, narozené dítě nenabývá státní občanství České republiky podle ustanovení § 4 zákona o státním občanství České republiky, ale při určení, zda takové dítě nabylo státní občanství České republiky, je potřeba aplikovat § 7 zákona o státním občanství České republiky, který upravuje nabytí státního občanství na základě určení otcovství.

Z toho je pak patrné, že nabytí státního občanství České republiky v těchto případech bude vedeno v ústřední státoobčanské evidenci v souladu s § 51 zákona o státním občanství České republiky a rovněž v příslušné krajské evidenci podle § 55 zákona o státním občanství České republiky.

2. K nabytí státního občanství České republiky na základě určení otcovství podle § 7 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky

Zdůrazňuje se, že k nabytí státního občanství České republiky na základě určení otcovství podle § 7 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky, tj. v případech, kdy bude otcovství doloženo genetickou zkouškou formou znaleckého posudku podle zákona o znalcích a tlumočnících, dojde vždy dnem, kdy bylo učiněno souhlasné prohlášení o určení otcovství, a to i v případě, kdy bude genetická zkouška doložena až s časovým odstupem od učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství. V případě, kdy dojde k souhlasnému prohlášení o určení otcovství ještě k nenarozenému dítěti, je zřejmé, že genetická zkouška bude rodiči dítěte předložena až po narození dítěte. V tomto případě (pokud samozřejmě bude na základě genetické zkoušky svědčit domněnka otcovství otci dítěte, jenž učinil souhlasné prohlášení o určení otcovství) nabyde dítě státní občanství České republiky dnem narození. V souvislosti s ustanovením § 7 odst. 2 zákona o státním občanství České republiky je potřeba zdůraznit, že zákon o státním občanství České republiky nestanovuje rodičům dítěte žádnou lhůtu, ve které by měli od učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství doložit genetickou zkoušku za účelem nabytí státního občanství České republiky dítětem.

3. K plnění oznamovací povinnosti na úseku státního občanství

- Krajské úřady byly upozorněny, že je nezbytné, aby jejich oznámení o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky, jež činí vůči Ministerstvu vnitra, obsahovaly všechny údaje obsažené v ustanovení § 52 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky.
- Krajské úřady byly upozorněny, že v případech, kdy je Ministerstvu vnitra oznamováno nabytí státního občanství České republiky dítětem na základě určení otcovství podle § 7 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky, je nezbytné v tomto oznámení jednoznačně uvést státní občanství matky ke dni určení otcovství (tzn. aby bylo zřejmé, zda matka byla občankou členského státu EU), nebo uvést, že matka dítěte měla ke dni učinění souhlasného prohlášení o určení otcovství v České republice povolen trvalý pobyt, nebo že byla bezdomovkyní.

- Realizace oznamovací povinnosti matričních úřadů do ústřední evidence bude probíhat tak, že příslušný matriční úřad oznámí prostřednictvím datové schránky Ministerstvu vnitra nabytí státního občanství České republiky, a to včetně všech údajů stanovených v § 52 odst. 1 zákona o státním občanství České republiky. Plnění oznamovací povinnosti bude ze strany matričních úřadů vůči Ministerstvu vnitra realizováno bez zbytečného odkladu (viz § 55 zákona o státním občanství České republiky). Ministerstvo vnitra vyznačí nabytí státního občanství do ústřední evidence a následně opět prostřednictvím datové schránky oznámení postoupí příslušnému krajskému úřadu, aby i ten mohl nabytí státního občanství České republiky vyznačit do své krajské evidence nabytí a pozbytí státního občanství České republiky. Krajský úřad po obdržení tohoto oznámení zaznamená nabytí státního občanství do své evidence nabytí a pozbytí státního občanství České republiky.

Zároveň však z důvodu větší operativnosti bude Ministerstvo vnitra akceptovat takový postup plnění oznamovací povinnosti matričními úřady ve věcech nabytí státního občanství, kdy matriční úřad učiní předmětnou oznamovací povinnost ve věci nabytí státního občanství České republiky bez zbytečného odkladu vůči krajskému úřadu, do jehož územní působnosti matriční úřad náleží. Krajský úřad zaznamená nabytí státního občanství do své evidence nabytí a pozbytí státního občanství České republiky a následně, opět bez zbytečného odkladu, oznámí nabytí státního občanství Ministerstvu vnitra, které jej vyznačí do ústřední evidence. V takovém případě krajský úřad Ministerstvu vnitra výslovně sdělí, že nabytí státního občanství do své krajské evidence nabytí a pozbytí státního občanství České republiky již vyznačil.

4. K prokazování státního občanství České republiky osvědčeními o státním občanství České republiky a listinami o udělení či nabytí státního občanství České republiky

- Jednoroční lhůta, po kterou je možné prokazovat státní občanství České republiky osvědčením o státním občanství České republiky, počíná běžet dnem následujícím ode dne, který je na osvědčení uveden jako den jeho vystavení (dnem vystavení se myslí datum, jež je na osvědčení uvedeno oprávněnou úřední osobou, jež doklad vystavila). Uvedené řešení vyplývá z toho, že právě k datu, které je na osvědčení vyznačeno oprávněnou úřední osobou jako den vystavení osvědčení, bylo aktuálně zjišťováno státní občanství České republiky dotčené fyzické osoby a právě od tohoto data je pak odvozena jednoroční lhůta zakotvená v ustanovení § 41 písm. c) zákona o státním občanství České republiky, po kterou osvědčení prokazuje státní občanství České republiky. Jednoroční lhůta pro platnost osvědčení je konstruována tak, že se jedná o lhůtu, která počíná běžet od ověřeného prokázání státního občanství České republiky dotčené fyzické osoby a která je svým pojetím koncipována tak, že se jedná o lhůtu, ve které lze důvodně předpokládat, že od vystavení osvědčení nedošlo k pozbytí státního občanství České republiky dotčené fyzické osoby a je tak po dobu této lhůty presumována správnost osvědčení. Vzhledem k obecným principům pro počítání lhůt zakotvených ve správním řádu pak faktický počátek běhu této jednoroční lhůty připadá až na den následující od data vystavení osvědčení.
- Odlišná situace je u listin o udělení či nabytí státního občanství České republiky. V případě těchto listin počíná běh jednoroční lhůty, po kterou tyto listiny prokazují státní občanství České republiky dnem následujícím po dni, kdy došlo k nabytí státního občanství České republiky fyzické osoby. V případě listiny o udělení státního občanství České republiky bude datum nabytí státního občanství České republiky na listině uvedeno vždy, a proto by stanovení počátku jednoroční lhůty

nemělo činit problém. V případě listin o nabytí státního občanství České republiky bude na fyzické osobě, zda si nechá na listinu vyznačit datum jejího převzetí a zároveň tak bude možné při předložení listiny určit přesné datum nabytí státního občanství České republiky a od něj (resp. ode dne následujícího) dovodit jednoroční lhůtu, po kterou listina prokazuje státní občanství České republiky. Pokud datum převzetí na listině nebude uvedeno, ověří si příslušný správní orgán u krajského úřadu, který listinu vydal, datum jejího doručení, pokud nemá přístup do AISEO, kde toto datum bude uvedeno. I u listin o udělení a nabytí státního občanství České republiky se uplatní úprava pro počítání lhůt podle správního řádu, tzn. že i u uvedených listin připadá počátek běhu jednoroční lhůty na den následující od data nabytí státního občanství České republiky.